

44. Šelma ze země

Druhá šelma je šelma ze země. Ve Zj 13,11-18 je tato šelma identifikována, verše také popisují její činnost. Její charakteristika je mnohem kratší, než tomu bylo u šelmy z moře. Je to jiná mocnost, která v poslední krizi působí jiným způsobem. V mnoha ohledech je jedinečná nejen mezi šelmami ve Zjevení, ale také mezi šelmami z Daniele. Objevuje se na scéně později než drak nebo šelma z moře.

Zj 13,11: Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak.

Tato šelma je tedy jiná. Nevychází z moře, ale ze země. Všechny šelmy v Da 7 vyšly z moře. Moře je negativní koncept v knize Zjevení. Povšimněme si např. Zj 21,1: A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo.

Moře je tedy něco, co nahání strach, něco, co by spíše nemělo být, je plné divokých a rozrušených vod. Moře od sebe odlučuje milované bytosti.

Termín země je v knize Zjevení dvojznačný. Ti, kdo bydlí na zemi – to má vždy negativní význam (Zj 11,10, 13,8.13.14; 14,6 atd). Avšak samotná země nemá nezbytně negativní význam. Země může být místem, kde lidé uctívají šelmu Zj 13,3.12. Na zemi se mohou vykonávat různé další činnosti Zj 14,3.15.16.18.19. Země může být také spojována s dobrem Zj 11,4; Zj 12,16. Země např. pomáhá ženě, která představuje Boží lid. Země v 12,16 ve skutečnosti znázorňuje Palestinu, zemi zaslíbenou. V řečtině je slovo pro krajinu a zemi stejné, takže když se řekne, že země pomohla ženě, může to znamenat, že krajina pomohla ženě. V Zj 12,16 vysílá drak vody za ženou, která je v poušti. Toto znázorňuje scénu exodu, kdy starobylý Izrael unikl skrze vody Rudého moře na poušť a později našel útočiště v zemi zaslíbené, Palestině. Analogicky k tomuto textu popisuje Zj 12,16 ženu v poušti, kde jí země pomáhá.

Šelma ze země by mohla být šelmou, která povstává z duchovní Palestiny, povstává ve velmi pozitivním slova smyslu. Domnívám se, že slovo země ve Zj 13,11 je použito v pozitivním smyslu, neboť šelma ze země způsobuje to, že země uctívá šelmu z moře. To se však stane až později. Tato šelma ze země povstává tedy pozitivním způsobem, má něco společného s opravdovým Izraelem. Její původ připomíná všechny síly, které zamezily středověkému pronásledování na konci 1260 let. Země, která pomáhala ženě, představuje reformaci, renesanci, osvícenství, americkou revoluci. Všechny tyto síly pomohly ochránit Boží lid před útlakem, který byl na něm vykonáván po více než 1000 let.

Tato šelma je celosvětová mocnost, která povstává v kontextu těchto událostí. Zdá se, že je ochráncem náboženské svobody. Existuje mocnost v historii, která by mohla odpovídat tomuto popisu? Zdá se mi, že interpretace této šelmy, která byla hojně používána před 100 lety, stále dává smysl. Tedy, že tato šelma v mnohém ohledu představuje Spojené státy Americké. Je to mocnost, která povstala v pozitivním kontextu. Byla založena křesťany, kteří byli pronásledováni v Evropě a před tímto pronásledováním utekli do této země a usídlili se v ní jako v zemi náboženské svobody. Tato mocnost se postupem času stala dominantní silou ve světě. V dnešní době není jiná země, která by byla více dominantní, než USA.

Další identifikace ve verši 11 uvádí, že tato šelma měla dva rohy jako beránek. V knize Zj se slovo beránek objevuje 29x. 28x jasně ukazuje na Ježíše Krista, avšak v tomto případě ukazuje na šelmu, která se nakonec postaví na odpor Bohu a Božímu lidu. Na této šelmě je zřetelně něco, co poukazuje na Ježíše. U této mocnosti je zřetelný náboženský tón. Na jedné straně má charakteristiku beránka. Její historie je pozitivní. Jednou charakteristikou této mocnosti je to, že vykonává svoji autoritu se vznešeností, která do té doby byla neznámá. Na rozdíl od šelmy z moře má zřetelně pozitivní historii i pozitivní popis (vypadá jako beránek).

Existují dvě různé pronásledující mocnosti. Buďto jsou nábožensky založené nebo protináboženské. Někdy se říká, že nejhorší útlak v dějinách byl praktikován lidmi nebo mocnostmi s náboženským pozadím, např. starověký Babylon, temná léta papežství ve středověku. Tyto náboženské mocnosti pronásledovaly lidi s jinou náboženskou tradicí.

Avšak existují i protináboženské mocnosti, které pronásledovaly lidi hledající pravdu - jako např. Francie během revoluce nebo komunistické Rusko. Zdá se tedy, že pronásledování vzniká díky nezdravému propojení církve a státu. Tak tomu bylo ve starověkém Babylonu a středověkém papežství, kdy náboženství a státní aparát byly tak propojeny, že výsledkem byl veliký útlak lidí. Stát však může být také nepřátelský vůči celé církvi.

Mocnost představovaná touto šelmou ze země se staví pozitivně ke spojení církve a státu. Je to protiklad k tomu, co najdeme na konci této kapitoly. Tento národ je oproti první šelmě benevolentní mocnost. Má pozitivní historické vývoj. USA byly i přes všechna selhání chváleny pro svoji otevřenou a svobodnou společnost. Někteří badatelé říkají, že mnohé násilí a zločiny v americké společnosti vznikly proto, že tato společnost je toleruje, neboť nechce, aby byla ohrožena její svoboda. V Rusku bylo možná méně zločinů, když bylo pod totalitní nadvládou a nesvobodou. Je možné zastavit nebo eliminovat kriminalitu četnými represemi. Filozofií americké vlády bylo, že lidé mají žít ve svobodné společnosti navzdory riziku, že někteří budou této svobody zneužívat. To je jiný typ vlády, než ten, který se uplatňuje v jiných státech světa.

Žel, tato mocnost ze Zj 13,11, která vychází ze země a která má dva rohy jako beránek, však mluví jako drak. Identifikace této šelmy se tedy stává dvojznačnou. Země i beránek se zdají být pozitivní, avšak šelma má vlastnosti draka a i přes všechny pozitivní vlastnosti se nakonec stává jeho služebníkem.

Ve Zj 13,12 se dostáváme k činům této šelmy v závěrečných událostech lidské historie.

12 Z pověření té první šelmy vykonává veškerou její moc. Nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou, které se zahojila její smrtelná rána.

Tato druhá šelma vykonává všechnu moc první šelmy. V řečtině se text posouvá do přítomného času. Nyní jsme v čase Zj 12,17. Až přijdou závěrečné události historie, tato benevolentní mocnost, šelma ze země, bude vykonávat moc šelmy z moře. Nahradí první šelmu a bude ve světě dominantní. Středověká autorita, kterou měla z moře, se nyní přenáší na šelmu ze země. Ta vše koná pro první šelmu. Šelma z moře je stále na obzoru, avšak nevykonává svoji moc přímo. Text říká, že druhá šelma nutí zemi a její obyvatele, aby uctívali první šelmu. Příčina je přítomném čase (ποιεῖ), avšak uctívání je v řečtině budoucí čas (προσκυνήσουσιν). To připomíná dřívější část této kapitoly. Uctívání šelmy ve v. 4 bylo součástí jejího popisu, avšak ve v. 8 je uctívání šelmy svojí podstatou záležitostí doby konce.

To ukazuje, že země ve Zj 13,11 je pozitivní symbol. Je to země, která nechce uctívat šelmu, avšak je k tomu nucena šelmou ze země. Je nucena šelmou z moře, jejíž smrtelná rána se zahojila. To připomíná Zj 13,3. Zmrtvýchvstání šelmy z moře je v čase závěrečné bitvy už minulostí. V čase, kdy všichni obyvatelé země budou nuceni k uctívání šelmy z moře, již její zmrtvýchvstání, její smrtelná rána byla zahojena. Je zajímavé, když se pracuje s řeckým textem Zj 13, povšimnout si v textu významu změny času. Tato šelma z moře měla období velké moci, potom svou moc ztratila a stala se ničím, zemřela. Potom však došlo k jejímu zmrtvýchvstání. Poté spojuje své síly se šelmou ze země, aby přiměla všechny lidi země uctívat šelmu z moře.

13 A činí veliká znamení, dokonce i oheň z nebe nechá před zraky lidí sestoupit na zem.

Tato veliká znamení se odehrávají v přítomném čase. Jsou to události doby konce, které se odehrávají dříve, než se ji lidé začnou klanět a uctívat ji. Uctívání je ve Zj 13,12 v budoucím čase, avšak veliká zázračná znamení jsou v čase přítomném. Drak vyšel vést válku s ostatkem ženy ve Zj 12,17. Základem tohoto útoku

jsou veliká a zázračná znamení. Důvod těchto znamení, tohoto svodu, je, aby celý svět uctíval šelmu z moře.

Jaké je to největší z těchto zázračných znamení? Sestoupení ohně z nebe na zem. To nám připomíná dvě velké události v minulosti – horu Karmel a letnice. Tato šelma používá strategii, která byla použita na hoře Karmel a o letnicích. V obou případech šlo o zpochybnění autority a v obou případech bylo toto zpochybnění vyvráceno mocným Božím znamením. Letnice byly zpochybněny těmi, kdo jim odporoval, avšak znamení od Boha - oheň, který přišel, jazyky, kterými apoštolové mluvili - vypovídaly jasně o tom, že se projevil pravý Bůh. Na hoře Karmel došlo ke zpochybnění autority Boha Izraele. Bůh demonstroval svoji moc, autoritu a pravost ohněm, který sestoupil. V obou případech Bůh odpovídá ohněm, aby ukázal, na jaké straně v takovýchto situacích stojí.

V tomto případě je to však jinak. Mocnost, která napodobuje Boha, přináší znamení. Je to padělek, který je potvrzen touto velkou a zázračnou událostí. Svod posledního času bude tak velký, že opět dojde k tomu, co se odehrálo na hoře Karmel. Celý svět zpozorní. Každý člověk bude zapojen do sporu mezi nesvatou Trojicí a opravdovou Trojicí.

Chtěli bychom tuto šelmu ze země konkrétně pojmenovat. Mohou to být Spojené státy. Šelma má jak náboženskou, tak politickou autoritu. Pokud se v tomto textu skutečně jedná o USA, potom se popisuje jak jejich duchovní historie a duchovní autorita, tak i autorita politická. Zázračná duchovní znamení tvoří společný základ její moci stejně jako i tanky, letadla nebo FBI. Závěrečná krize této země semkne mnoho sil dohromady. Ve Zj 13 je však důraz na duchovní autoritu, na duchovní podvod, na výzvu k duchovnímu uctívání démonické Trojice, kterou sestavil drak.

14 Bylo jí dáno dělat znamení ke cti první šelmy a svádět jimi obyvatele země; rozkazuje obyvatelům země, aby postavili sochu té šelmě, která byla smrtelně zraněna mečem, a přece zůstala naživu.

Znamení zde připomínají předešlý verš, ve kterém je největším znamením oheň z nebe. Je zajímavé, že je řečeno, že jí byla dána síla dělat tyto věci pro první šelmu. Šelma z moře i ze země mají delegovanou moc. Podobně i Kristus a Duch Svatý obdrželi moc od Boha Otce pro dílo, které konají na zemi. Šelma ze země a z moře jsou napodobeninou díla Krista a Ducha svatého na této zemi.

Šelma ze země napodobí i Letnice. Bude to působení něčeho, co se bude zdát jako působení Ducha Svatého, a přitom se bude jednat o napodobeninu. Ona tedy činí všechny tyto věci pro první šelmu. Je zajímavé, že v očích veřejnosti se zdá, že šelma z moře je podrobena šelmě ze země. Šelma ze země je z těch dvou nápadnější a v očích veřejnosti má přesvědčivou moc. Pomocí těchto znamení svádí obyvatele země. I zde je v textu přítomný čas. Útok draka proti ostatku má formu velkých a mocných znamení. Jejich cílem je, aby lidé tohoto světa neuctívali Ježíše Krista, ale napodobeninu Ježíše Krista, tedy šelmu z moře, které byla navrácena významnost šelmou ze země. Připomíná to faraónovy věštcy, kteří vždy když Mojžíš učinil zázrak, aby dokázal, že za ním stojí pravý Bůh, učinili napodobeninu zázraku, aby ukázali faraónovi, že také mají božskou moc. Takže nástroj, který je použit k tomu, aby svět uctíval šelmu z moře, je napodobenina a podvod. Je to duchovní moc používaná k tomu, aby sváděla svět.

14 Bylo jí dáno dělat znamení ke cti první šelmy a svádět jimi obyvatele země; rozkazuje obyvatelům země, aby postavili sochu té šelmě, která byla smrtelně zraněna mečem, a přece zůstala naživu.

Slovo v ČEPu „rozkazuje“ není v řeckém textu. Je tam použito slovo „říká jim“ (tak má BKR, B21 i ČSP). Toto říkání tvoří paralelu ke svádění. Skrze svod způsobí, že lidé světa postaví sochu (obraz) šelmy. Slovo „ke cti“ také není v textu (tak to má BKR, B21 i ČSP).

Socha šelmy je nový hráč. Není to ani šelma z moře ani šelma ze země. Jak vypadá? Vypadá jako šelma z moře. Tento symbol se dále v knize Zjevení používá při popisu šelmy ve Zj 17. Je tam další šelma se sedmi hlavami a deseti rohy. Vypadá téměř stejně jako šelma z moře ve Zj 13, avšak v mnoha ohledech je jiná.

Není náboženská jako šelma z moře. Události začínají být velmi zajímavé. Je zde šelma z moře, šelma ze země a je vytvořena socha (obraz) šelmy z moře se svojí utlačovatelskou mocí. Povšimněme si dalších věcí: Nedochází jenom ke svodu, ale satan, aby přesvědčil lidi, využívá také svůj druhý nástroj.

15 Je jí dáno, aby do sochy té šelmy vdechla život, takže ta socha mluvila a vydala rozkaz, že zemrou všichni, kdo před ní nepokleknou.

Říkali jsme si, že satan používá dvě metody k přesvědčování lidí. První je podvod, napodobenina, druhá je použití násilí, zastrašování, pronásledování. Zde jsou použity obě metody. První metoda útoku je přesvědčit lidi svádějícími zázraky, což je velice efektivní. Celá země uctívala první šelmu pro činy šelmy ze země. Avšak očividně ne každý uctívá šelmu. Existuje ostatek, který odmítá jít stejnou cestou jako celý svět. Takže je zapotřebí učinit další kroky, které jsou zaznamenány ve verši 15.

Socha šelmy vypadala stejně jako první šelma. Byla vztyčena, aby utlačovala a pronásledovala. Šelmě z moře byla dána satanem moc, aby vdechla život do sochy šelmy. To připomíná Gn 2,7, kde Bůh dává Adamovi dech života. V hebrejštině i řečtině slova dech a duch jsou vyjádřeny jedním slovem. Jedná se zde o duchovní mocnost, která vykonává své dílo v satanově jménu. Je to další důkaz pro napodobeninu pravé Trojice, napodobenina díla Otce, Syna a Ducha Svatého.

V závěrečné době lidských dějin bude mocně působit Duch svatý. V náboženském hnutí je obrovská síla. Avšak to, že se lidé radují z díla nějakého ducha ještě nezbytně neznamená, že je to dílo pravého Ducha svatého. Socha šelmy je postavena na základě jasněho přání šelmy ze země. Soše byl dán dech, oživila, aby mohla mluvit. To je v Bibli velice neobvyklý obraz, neboť SZ se o soše zmiňuje z důvodu nedostatečné možnosti mluvit, např. Ab 2,18.19. O sochách je také řečeno, že nemají dech, např. Jr 10,14; Jr 51,17. Takže o sochách je v SZ řečeno, že nemohou dýchat ani mluvit.

Takže ve Zjevení se nejedná o normálního bůžka. Tento bůžek je výjimečný, protože může dýchat a mluvit. Když mluví, tak mluví věci nahánějící hrůzu. Ve své podstatě říká: uctívej nebo zemři. To nám připomíná mnoho dekretů smrti ve SZ. V Da 3 nechal Nebúkadnezar postavit velkou sochu a přikázal, aby se před ní každý sklonil a uctíval ji, nebo bude zabit. Připomíná to také knihu Ester, kde je o Židech řečeno v 3,8.9, že jejich zákony jsou odlišné a že je král nebude tolerovat. Připomíná to také Da 6,5, kde se nemohlo najít nic proti Danielovi. Byl věrný v daních, ve své vládní činnosti, ve vztazích k lidem. Jedinou stížnost, kterou mohli na Daniele najít, bylo jeho náboženství. V Da 6 je Daniel odsouzen k smrti jenom proto, že uctívá pravého Boha a ne náboženství ustanovené tehdejší vládou.

Klíčová otázka v závěrečné době lidských dějin je uctívání. Uctíváš pravého Boha, pravou Trojici nebo uctíváš napodobeninu Boha a napodobeninu Trojice, které ustanovil drak?

16 A nutí všechny, malé i veliké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby měli na pravé ruce nebo na čele cejch,

17 aby nemohl kupovat ani prodávat, kdo není označen jménem té šelmy nebo číslicí jejího jména.

Nejenom, že je lidem vyhrožováno smrtí. Šelma ze země nutí každého, aby obdržel znamení. Je to napsáno v přítomném čase, takže je to stále součástí doby konce. Toto znamení je v protikladu ke znamení Boha ve Zj 7. Je to v protikladu ke znamení v Ez 9. Tak jako Bůh označuje jeho věrný lid v době závěrečné krize z důvodu ochrany, tak také satan označuje svůj lid, aby rozpoznal ty, které chce zničit.

Je zajímavé, že se ve starobylých dobách zapečetěly smlouvy. Když se zde mluví o znamení, které lidé obdrží, poukazuje to na starozákonní smlouvy. Připomíná to deset přikázání, které se mají nosit na čele nebo na ruce (Dt 6,8). Máme zde náznak, že závěrečná bitva se bude týkat uctívání zahrnující také zachovávaní deseti přikázání. To je také charakteristikou pozůstatku věrných doby konce. Každý je přinucen mít znamení na čele nebo na ruce. Skupinu lidí, kteří slouží šelmě ze země a šelmě z moře tvoří dva typy – ti, kdo jsou označeni na ruce a ti, kdo jsou označeni na čele.

Někteří lidé budou naplno věřit tomuto svodu, budou jednat podle svého přesvědčení. Jiní lidé však budou tak jednat pouze proto, že nebudou chtít ztratit své finanční zajištění. V této závěrečné krizi lidské historie bude mnoho lidí, kteří nebudou věřit ve svody nepravé Trojice. Připojí se k tomuto hnutí kvůli ekonomické prosperitě nebo ze strachu ze smrti. Dokud se tito lidé nepřipojí, nebude jim dovoleno kupovat nebo prodávat. Bude to doba, ve které náboženská rozhodnutí, přinesou velké ekonomické důsledky.

Tímto cejchem (ČEP, ČSP) nebo znamením (BKR, B21) je jméno šelmy nebo číslo jejího jména. V řečtině je zde částice ἢ - nebo. Tento cejch má tedy dvě podoby: jméno šelmy nebo číslo jejího jména. Jméno může podle hebrejského pozadí symbolizovat charakter, takže ti, kdo obdrží jméno šelmy, budou mít charakter šelmy. Budou plně spjati s tímto náboženským systémem, budou v něho věřit a upřímně mu sloužit svým srdcem i smýšlením. Ostatní budou však pouze označeni na ruce číslem, které bude ukazovat na to, že jsou zaevidováni.

Jméno které šelmy se zde zmiňuje? Je to šelma ze země nebo z moře? Zdá se, že se zde jedná o šelmu z moře. V centru celého popisu je napodobenina Krista.

Zj 13,18 je jeden z nejznámějších textů.

18 To je třeba pochopit: kdo má rozum, ať sečte číslice té šelmy. To číslo označuje člověka, a je to číslo šest set šedesát šest.

O čem tento text pojednává? Proč se má sčítat jméno šelmy? Očividně mají čtenáři na toto číslo přijít. Muselo to být pro původní čtenáře Zjevení nějak důležité, neboť Zj 1,3 říká, že čas je blízko, a tak se nemají zapečetovat slova této knihy. Čas nadešel. Ten, kdo čte, má rozumět. Je to lidské číslo nebo číslo nějakého člověka. Je to číslo 666. Co to může znamenat? Pokusím se uvést možnosti, které měli původní čtenáři knihy Zjevení.

Číslo šest je číslo Babylonu. My dnes počítáme v desítkové soustavě, např. při počítání peněz jako 10, 100, 1000 atd. V Babylonu byla klíčovým číslem šestka. Pripadá nám to divné, když se čísla sčítala po šesti. Musíme si ale uvědomit, že i my uvažujeme v šestkové soustavě. Čas počítáme podle babylonského systému, podle čísla 6 - 60 sekund, 60 minut, 24 hodin. Jakákoli zmínka o čísle šest vyvolala ve starověku představu Babylonu. Drak, šelma a falešný prorok, jak uvidíme ve Zj 16 a 17, společně vytvářejí Babylon. Číslo Babylonu je šestka.

Číslo šest je také zmenšení čísla sedm. Sedmička je rozhodující a pozitivní číslo v knize Zjevení. Je to číslo Beránka a číslo Božího lidu. Všechno dobré se v knize Zjevení odehrává v sedmičkách. Číslo šest tedy symbolizuje nedosažení Božího ideálu, čísla sedm.

Číslo šest je také polovina čísla dvanáct. Již jsme si říkali, že v knize Zjevení je 12 číslo Izraele a číslo církve. Takže číslo šest neukazuje na symboliku pravého Božího lidu. Je také zajímavé, že v původním stvoření číslo sedm ukazuje na sobotu, na den Hospodinův. Šestého dne byl stvořen člověk a had.

Existuje tedy mnoho obrazů a významů čísla šest. Falešná Trojice vyjadřuje tři šestky, 666 symbolizuje trojitou povahu tohoto svodu posledních dnů, falešnou Trojici.

Mohou však s tímto číslem být spojeny další myšlenky. V Da 3 byla postavena socha. Důvod její stavby byl ten, aby ji celý svět obdivoval a uctíval. Kdo tak neučinil, musel zemřít. Existuje otázka, jestli měl autor Zjevení na mysli Da 3, když psal tento verš. Velikost sochy v Da 3 byla 60 loket vysoká, 6 loket široká a pravděpodobně také 6 loket hluboká. Takže číslo 6 a také 666 se zdá být jistě spojeno se sochou v Da 3. Takže navzdory různosti myšlenek se číslem 666 odkazuje na Babylon, hřích a podvod ve Zj 13,18.

Existuje však ještě jedno zajímavé spojení, kterého si komentátoři v minulosti nepovšimli. Číslo 666 se vyskytuje v 1 Kr 10,14. Toto číslo vyjadřuje průměrný roční příjem krále Šalomouna, 666 talentů zlata. V hebrejském způsobu myšlení může být někdy uvedeno číslo, jméno, místo nebo slovo v NZ jako upozornění, jako spouštěcí mechanismus k poukazu na SZ výskyt. S tím se často setkáváme v celém NZ. Domnívám se, že to platí i o našem textu. Jan, autor Zjevení chce, aby si čtenář vzpomněl na 1 Kr 10. Co se zde odehrává? Zmínka o 666 talentech přichází mezi dvěma velice důležitými událostmi v životě Šalomouna. První událostí je návštěva královny ze Sáby. To byl vrchol Šalomounovy zkušenosti. Byl to bod, ve kterém byl nejvěrnější Bohu, ve kterém svědčil pohanské královně o Bohu Izraele. Avšak ihned po zmínce o čísle 666 je popsána Šalomounova svatba s egyptskou princeznou. Svatby s cizinkami odvedly Šalomouna od pravého Boha. Kdo byl Šalomoun? Byl to syn Davida. Ježíš je také znám jako syn Davidův. V čísle 666 je reprezentován padělek Syna Davidova v posledních dnech lidských dějin. Číslo 666 říká, že dílo Ježíše Krista bude v této době paděláno.

Číslo 666 tedy není již tak záhadné. Zapadá do série symbolů této pasáže Zjevení.

Duchovní ponaučení ze Zj 13:

1. Síly, které jsou v opozici vůči Bohu, mají sklon k utlačování. Na druhé straně, Boží vláda je otevřená a přesvědčivá. Církev má jednat podle Boží formy vlády, ne podle satanova vzoru. Je tragédií, že v dějinách církev častokrát používala satanovy formy vlády, častokrát se chovala jako utlačovatel.
2. Bylo by pošetilé se v poslední době spoléhat na věci tohoto světa. Pokud milujeme peníze a věci, které si za peníze můžeme koupit, budeme mít obrovské problémy, až přijde doba konce. Je prozíravé starat se o svou rodinu, avšak život nespočívá ve vlastnění věcí. Pokud se budeme chtít v závěrečných okamžicích držet materiálních věcí zabezpečujících život, přijmeme padělek a dostaneme se na stranu opozice k Bohu. Kniha Zjevení nás tedy velice vážně varuje před spoléháním na materiální věci tohoto světa.
3. Realita podvodu je založena na pěti lidských smyslech. V posledních dnech lidských dějin budou moci, které jsou padělkem pravé Trojice demonstrovat svou sílu. Budou se snažit napodobit Boha. Jediný způsob, jakým můžeme říci NE k tomuto velkému svodu, bude jej překonat Božím slovem a svědectvím Ježíšovým. Pouze skrze Písmo rozlišíme to, co naše oči budou vidět a naše uši slyšet.